

NAGYARÁNYÚ GYÜMÖLCSEVÉS EGÉSZ ÉVBEN?

A NYEST ÉS A RÓKA TÁPLÁLKOZÁSA EGY SZŐLÉSZET TERÜLETÉN

Lanszki Zsófia¹, Purger J. Jenő¹, Bocz Renáta¹, Szép Dávid¹ és Lanszki József²

¹Pécsi Tudományegyetem, Ökológiai Tanszék, 7625 Pécs, Ifjúság útja 6.,
²Kaposvári Egyetem, Ragadozóökológiai Kutatócsoport, 7400 Kaposvár, Guba S. út 40.

Bevezetés

Napjainkban a közönséges ragadozóemlős-fajok állományainak megerősödése tapasztalható. Ennek egyik oka, hogy az antropogén eredetű táplálékforrások nagy mennyiségben könnyen hozzáférhetőek számukra, továbbá egyes fajok, így a nyest (*Martes foina*) és a vörös róka (*Vulpes vulpes*) táplálkozása flexibilis. Egy gyurmagyikos (műpréda) teszthez kapcsolódva, a predációs viszonyokat illetően kevésbé feltárt területen, egy szőlészetben vizsgáltuk a nyest és a róka táplálkozási szokásait.

Hipotézisek

Feltételeztük, hogy a nyest és a róka opportunista módon táplálkozik az általunk vizsgált szőlészetben és környezetében.

Célok

Célunk volt meghatározni a nyest és a vörös róka:

- évszakos táplálék-összetételét,
- táplálkozási niche-szélességét,
- a fajok közötti táplálkozási niche-átfedését.

Vizsgált terület

PTE Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetének kísérleti telephelye.

Pécs külvárosában, 14 hektáron terül el (4. ábra).

Molyhos tölgyes erdő, kisebb gyümölcsösök, lakott terület határolja.

Módszerek

Ürülékmlinta-gyűjtés: összesen 4280 méter útvonalhossz.

2015. július - 2016. június, havonta kétszer.

Nyest: n = 288 db, vörös róka: n = 110 db ürülék minta.

Mintafeldolgozás: standard nedves technika.

Táplálék-összetétel (9+1 fő táplálék típus): E%, B%

Standardizált táplálkozási niche-szélesség (B_A).

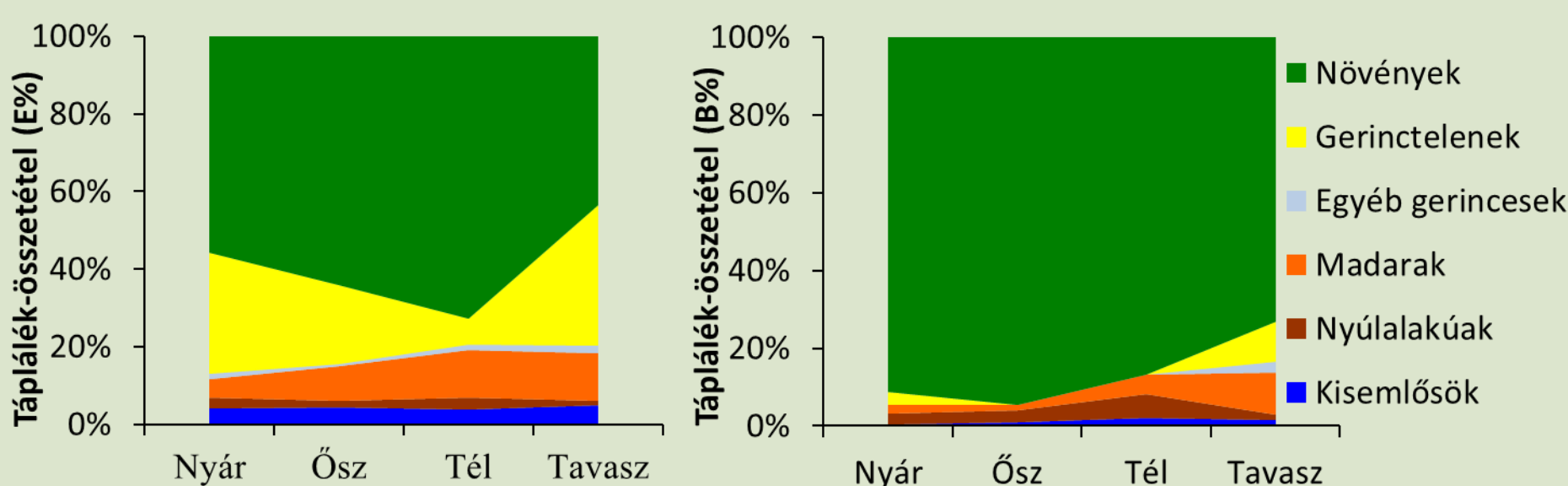
Táplálkozási niche-átfedés: Renkonen index.

Gyakorisági adatokon: loglineáris elemzés (Bonferroni korrekció).

Biomassza összetétel adatokon: ANCOVA (Bonferroni post-hoc teszt).

Eredmények

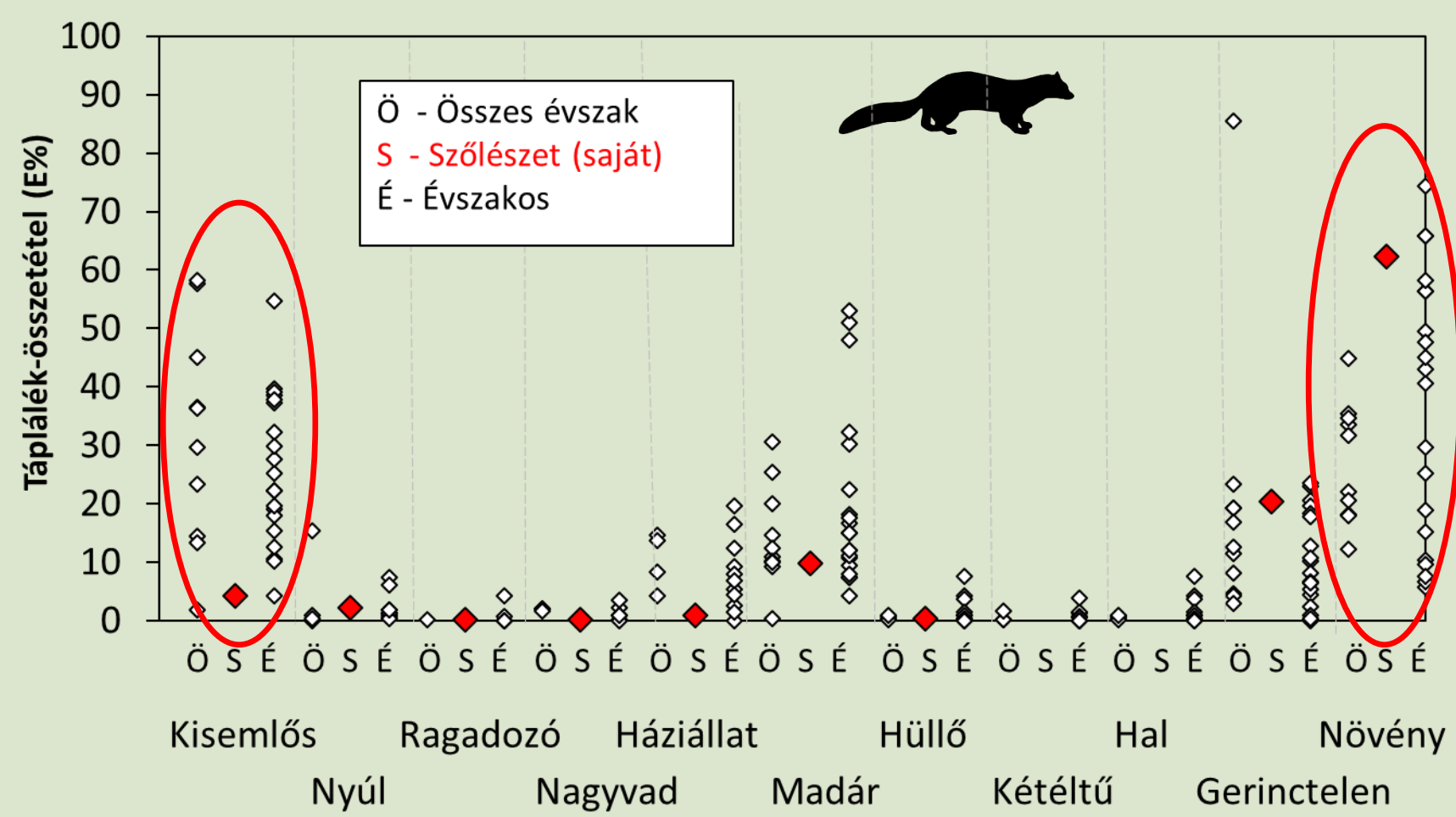
1. ábra: A nyest évszakonkénti táplálék-összetétele

(n = 56, 70, 118 és 44 ürülékmlinta az évszakok sorrendjében)

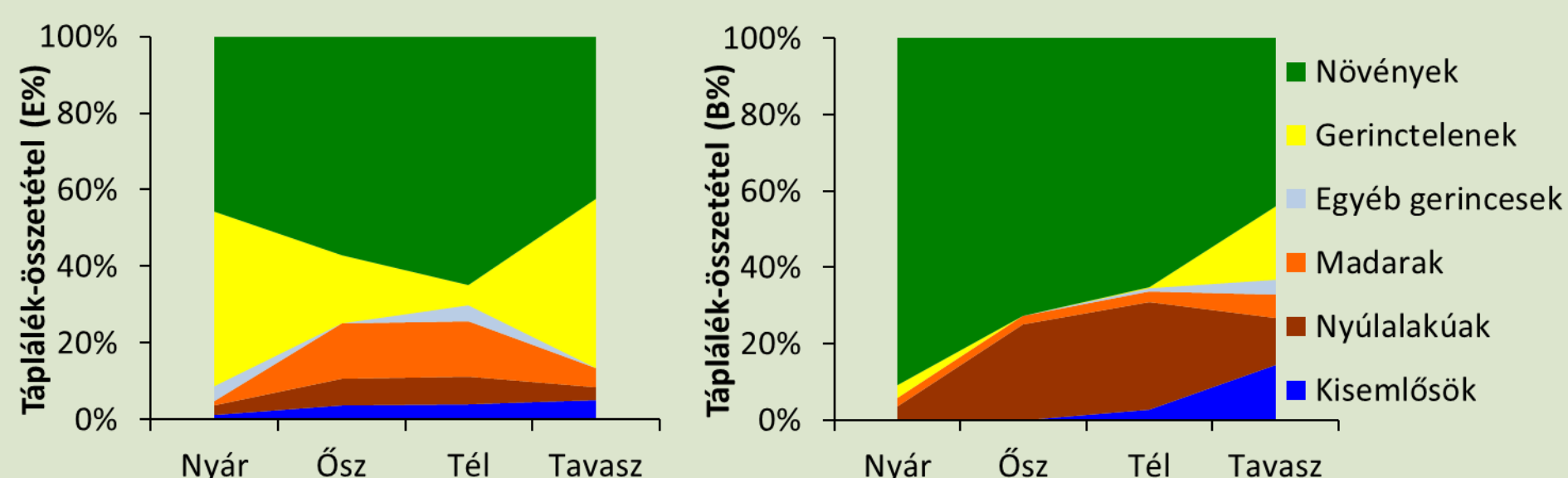

2. ábra: A nyest táplálék-összetétele irodalmi adatok (◊) és saját vizsgálat (♦) alapján

Irodalmi források: Baghli et al. 2002, Bertolino és Dore 1995, Delibes 1978, Heltai et al. 2010, Holisová és Obrtel 1982, Lanszki 2012, Lodé 1994, Lucherini és Crema 1993, Pandolfi et al. 1996, Romanowski és Lesinski 1991, Santos et al. 2007, Sidorovich 1997, Tóth 1998.

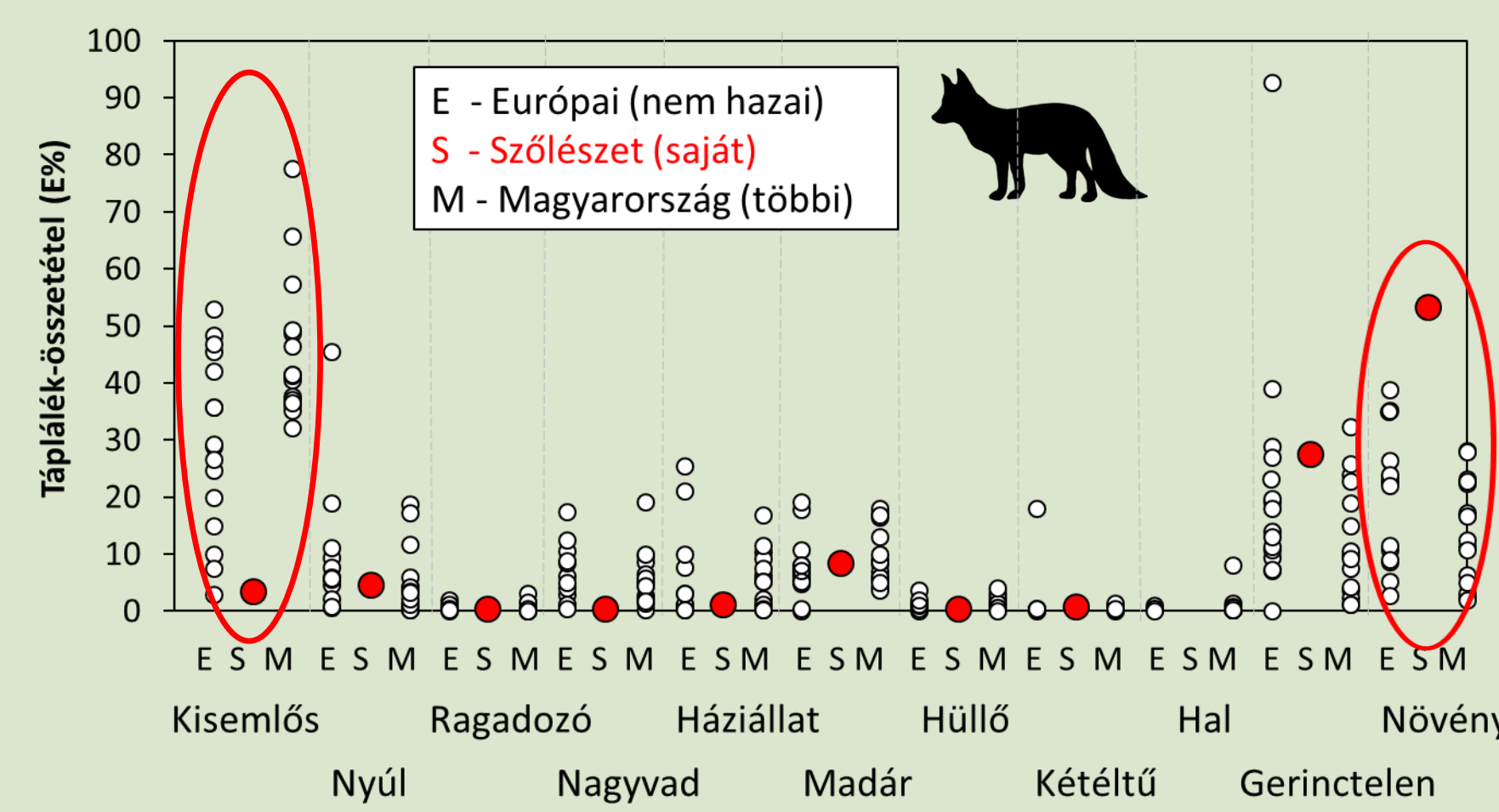
3. ábra: A vörös róka évszakonkénti táplálék-összetétele

(n = 29, 12, 44 és 25 ürülékmlinta az évszakok sorrendjében)

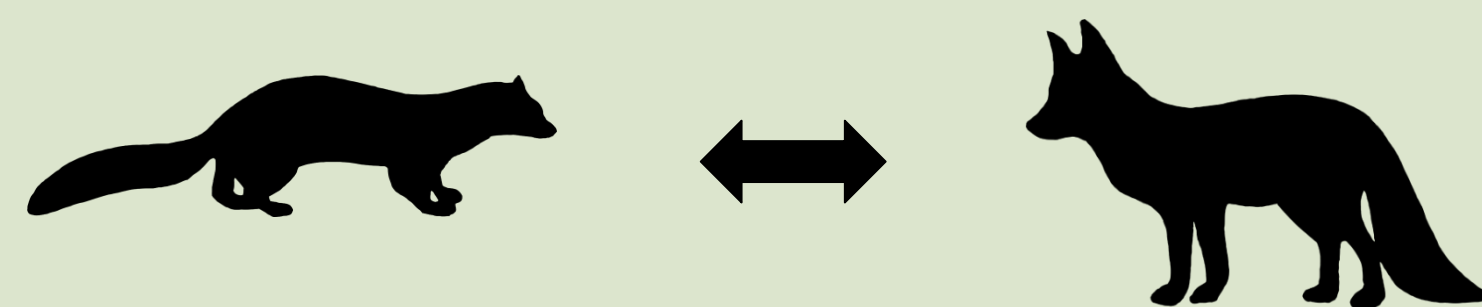
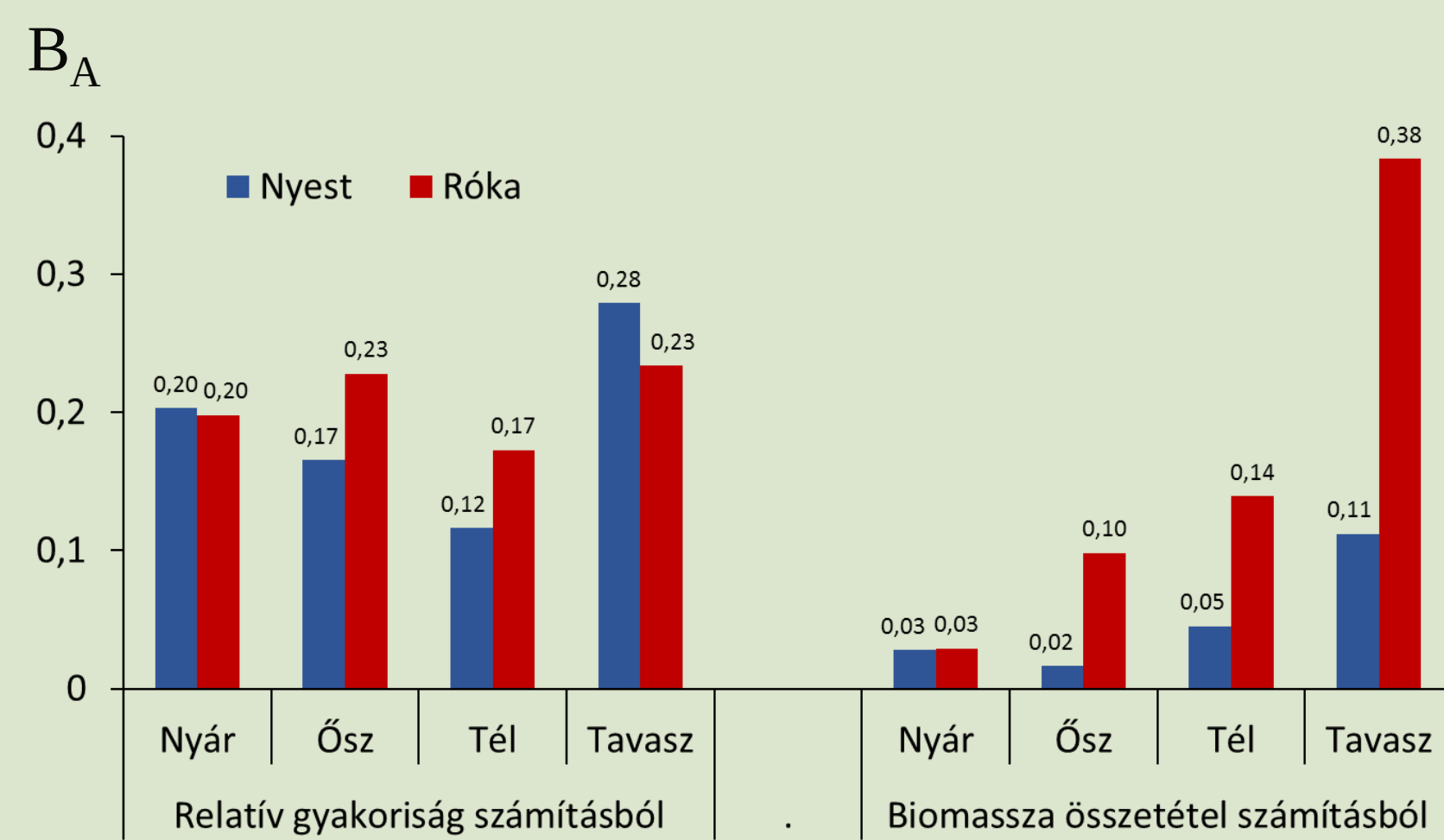

4. ábra: A vörös róka táplálék-összetétele irodalmi adatok (◊) és saját vizsgálat (●) alapján

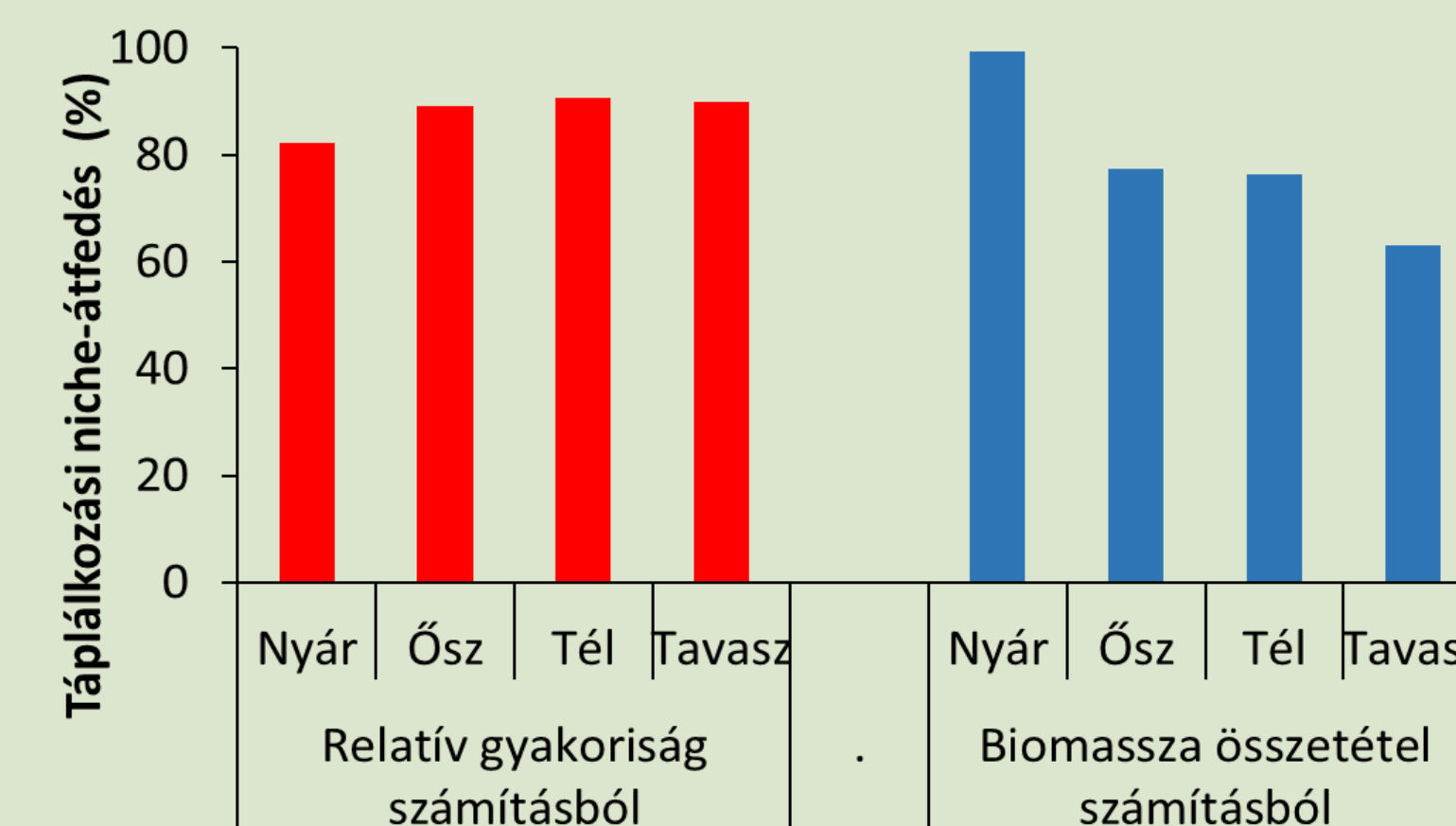

Irodalmi források: Amores 1975, Baltrunaitė 2002, Canova és Rosa 1993, Carvalho és Gomes 2001, Cavallini és Volpi 1996, Doncaster et al. 1990, Erdei 1977, Fedriani és Traviani 2000, Fernández és Azua 2005, Ferrari és Weber 1995, Goszczynski 1986, Hartová-Nentvichová et al. 2010, Heltai et al. 2010, Heltai 1989, Hewson 1983, Kidawa és Kowalczyk 2011, Kozén 1988, Lanszki 2012, Santos et al. 2007, Schantz 1980, Sidorovich 1997, Sidorovich et al. 2010.

5. ábra: Táplálkozási niche-szélesség

6. ábra: Táplálkozási niche-átfedés

Megvitatás

- Megállapítottuk, hogy más hazai és európai helyszíneken végzett kutatásokhoz viszonyítva mindkét faj táplálkozásában kiemelkedően magas volt a növényi eredetű táplálék, különösen a gyümölcsök szerepe. Szezonálisan eltérően, legfontosabb volt a táplálékban a meggy, a cseresznye és a szőlő.
- Táplálék-összetételük között jelentős különbséget csak a növényfogyasztásban találtunk. A nyest a rókához képest a növényeket gyakrabban (62% vs. 53%) és nagyobb mennyiségi arányban fogyasztotta (89% vs. 76%).
- Az évszakok befolyását a két faj táplálék-összetételére csak részben sikerült bizonyítani, de tavasszal a gerinctelenek, télen a kismamók fogyasztásának emelkedését tapasztaltuk, míg a növényfogyasztás elsősorban a nyári és őszi időszakban volt jelentősebb.
- Mindkét ragadozó standardizált táplálkozási niche-e viszonylag szűk, a fajok közötti táplálékátfedés nagymértékű volt, ami a nem korlátozottan - a szőlészet körüli gyümölcsös kertekben az enyhe tél során is - rendelkezésre álló növényi táplálékforrás mellett az együttélésüket lehetővé tette.
- A tapasztalt táplálékmlintázatok európai léptékben újdonságot jelentenek és a tartósan jelentős gyümölcssevés a két ragadozó faj kiváló alkalmazkodóképességét támasztja alá.

Fajon belüli és fajok közötti táplálkozási különbségek

Gyakoriság adatok
Évszak: Gerinctelenek, növények, egyéb nem szerves anyagok (P<0,0001)
Fajok között: n.s. (P > 0,005)

Számított biomassza összetétel

Évszak:
Kismamók (F=7,33, df=1, P=0,042)
Növények (F=20,28, df=1, P=0,006)

Fajok között:
Növények (F=11,86, df=1, P=0,018)

